

عنوان مقاله:

تغییر تنوع گونه ای و بانک بذر خاک تحت تاثیر قرق و چرای دام در جنگل های مخروطه زاگرس میانی

محل انتشار:

دوفصلنامه بوم شناسی جنگل های ایران، دوره 10، شماره 20 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

عباس احمدی - Department of Natural Resources, Arak branch, Islamic Azad University, Arak, Iran

روح اله رضایی - Department of Natural Resources, Arak branch, Islamic Azad University, Arak, Iran

نوراله عبدی - Department of Natural Resources, Arak branch, Islamic Azad University, Arak, Iran

حمید ترنج زر - Department of Natural Resources, Arak branch, Islamic Azad University, Arak, Iran

خلاصه مقاله:

چکیده مبسوط مقدمه و هدف: چرای بی‌رویه، رعایت نکردن تعادل دام و مرتع و ورود زود هنگام دام به جنگل‌ها و مراتع از عوامل اصلی تخریب جنگل‌ها و مراتع هستند که موجب تغییرات در ترکیب، ساختار و تنوع گونه‌ای می‌شوند. در این مطالعه تغییرات در ترکیب، ساختار و تنوع گونه‌ای تحت تاثیر قرق و شدت های مختلف چرای دام یک‌سال پس از چرای دام در جنگل های مخروطه سرخ‌لج کنگاور و در سه منطقه قرق، منطقه تحت چرای متوسط و شدید بررسی شد. مواد و روش‌ها: نمونه برداری از پوشش گیاهی (علفی و درختچه ایی و درختی) در مسیر ترانسکت های ۱۰۰ متری با ۹۰ پلات دو مترمربعی به روش براون-بلانکه با ثبت درصد تاج پوشش گونه های گیاهی انجام شد. با توجه به بیلافی بودن منطقه، نمونه گیری بانک بذر در آذرماه ۱۳۹۸ و پیش از آغاز رویش بذرهای موجود در خاک انجام گرفت. پس از بازدید از مراتع مشجر سرخ‌لج، سه منطقه با قابلیت تفکیکی که تمام خصوصیات و شرایط بوم شناختی مثل توپوگرافی (شیب، جهت، ارتفاع)، نوع خاک و مقدار بارندگی شبیه به هم بوده و تنها در فاکتور شدت چرا با هم اختلاف داشتند، مشخص گردید. فاصله مناطق مورد مطالعه از یکدیگر ۵۰۰ متر بود. این مناطق سپس تحت شرایط چرای دام متوسط و شدید قرار گرفتند و قسمتی هم بدون چرا به عنوان شاهد در نظر گرفته شد. نمونه‌برداری از بانک بذر خاک در هر پلات در دو عمق ۵- و ۱۰-۵ سانتی‌متری در مناطق مورد مطالعه انجام گرفت. ترکیب و مقدار بانک بذر نیز به روش جوانه‌زنی در گلخانه تعیین گردید. یافته‌ها: نتایج نشان داد چرای متوسط و شدید دام باعث تغییر نوع گونه ای در منطقه گردیده به طوری که با افزایش شدت چرا، گونه های کریپتوفیت و تروفیت کاهش داشته و گونه های همی کریپتوفیت، فانروفیت و کامفیت در منطقه افزایش یافت. همچنین شاخص های تنوع پوشش گیاهی و بانک بذر در منطقه چرای شدید نسبت به منطقه قرق به شدت کمتر بود در حالی که شاخص های تنوع زیستی در منطقه چرای متوسط نسبت به چرای شدید از مقادیر بالاتری برخوردار بودند. نتیجه گیری: نتایج این تحقیق نشان داد که عملیات قرق یک‌ساله می‌تواند باعث افزایش تنوع پوشش گیاهی گردد و در صورت عدم امکان قرق به دلیل نیاز مبرم دامداران و مرتعداران روستایی و عشایری به علوفه مراتع و غیر ممکن بودن قرق مرتع در عرصه‌های خیلی وسیع، چرای سبک می‌تواند از اولویت بیشتری برخوردار باشد.

کلمات کلیدی:

Seed bank, Livestock Grazing, Biodiversity indices, Exclosure, Kangavar

قرق، کنگاور

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1551284>

